

Polaganje temeljnega kamena za cerkev sv. Frančiška Saleškega v Warmbadu (dežela Namaqua, N. jz. Afrika) dne 23. malega travna 1911.

Zaroke v deželi Kikuyu

ali

Suženjstvo žene pri Kikuyujih.

(Od o. F. Bugeau, C. S. Sp.)

(Konec.)

Mož si izbère kmalu iz števila svojih žena jedno, ki mu je najljubša. Toda ta, ki jo najbolj čišla, ni vedno najzvestejša. Ali to je ona, ki najbolje razume ukloniti se volji moža, ki se najmanj pritožuje, ki je najbolj potrpežljiva, katera najbolj zato skrbi, da svoj majhni predalec z zalogo napolni, možu dobro napolnjen lonček prinese, je najboljša kuharica itd. To spoštuje mož najbolj, ona je njegova zapupnica. Vse svoje bogastvo prinese v njeno kolibo; bučnice, novce, če jih ima, lonce za med, tobakovo listje in zalogo masti. In če hoče jesti meso, tedaj ima ogenj ljubljene čast, da ga kuha. Ona je tudi žena, ki ima vpliv. Mož posluša navadno njene tožbe čez druge žene. Ker si ne upajo nasprotovati ji, postaja vsak dan drznejša in se ne boji gospodovati. Svojim tovarišicam zapoveduje in povzroči včasih, da njen mož iste

večkrat nazaj pošlje, katere se ji ne podvržejo. Te pravice razkačijo druge in vzbujajo v njih srcih čuvstva, ki njih življenje zastrupijo in povzročijo večkrat kreg in jezo.

Toda dasi je nesreča tolika, ima vendar žena tolažbo, ako je mati, ima otroka. Ta je za njo žarek veselja v njeni žalosti, tolažba v bedi. V težavah zakona ji je v pomoč in pribeglišče. Otrok povzroči, da pride davno pozabljeni pogovor ženina na dan, se udejestvi in se združi v odkritosrčne ter trajne vezi. Če se soprog napram svoji ženi spozabi, ga kliče pogled na otroka zopet k dolžnosti in zavzet od otrokove ljubkosti se približa zopet materi. Skratka, otrok pomeni za domačo hišo srečo, ki vsako drugo preživi. Toda joj, tudi tej zadnji tolažbi se mora nesrečnica večkrat odreči. Načrt previdnosti je, da se dovoli popolno materinsko veselje le onim zakonom, ki temu imenu čast skazujejo za plačilo njihove zvestobe napram postavam zakona in medsebojnega spoštovanja. To veselje se torej ne strinja z vedenjem moža, kateri je, kakor smo videli, zelo razuzdan; tudi se pa ne strinja z običaji dežele. V resnici imajo hudičeve šege, ki so celo sposobne podpirati pogubo staršev. Pri gotovih veselicah ne dovoljujejo samo te navade splošnega pomešanja žena z mladimi možmi istega razreda, ampak ga celo zapovedujejo. To so javne nasladnosti, pri katerih se pri belem dnevu kaže pregreha pod pazljivim očesom postave. Tukaj nima mož pravice biti pošten; vsako prvotno nežnočutje se mu šteje kot pregreha. Računa se mu za hudodelstvo, če si upa braniti čast svoje žene. Zmerjajo ga, imenujejo ga sebičneža, izpahnejo iz družbe ter se dogovore, da ga ne smatrajo vrednega nobene besede. Da si čast zopet pridobi, mora prositi odpuščanja in odškodovati surove tovariše.

To, kar sem ravno povedal, hočem z zgledom potrditi. Bilo je zvečer proti 11. uri, ko je potrkal nekdo na vrata. Odprl sem in zagledal pred seboj mladega moža, ki je bil ves iz sebe. „Oče, pridi, pridi, mladi možje so pred mojo kolibo in hočejo moji ženi silo storiti; ko sem jo hotel braniti, so me topli in mi obleko ukrali; pridi, pridi hitro!“ Jaz sem šel in našel zares tolpo mladih mož, ki so ubogo ženo izdelovali kakor divje živali. „Kaj delate tukaj?“ sem rekel. „Glejte, da se odstranite in ne mučite uboge žene!“ — „Kaj hočeš ti tukaj!“ je rekel neki glas. „To so naši običaji, mi ne gremo.“ — Ker se tukaj z dobrim nič ne opravi, sem jim pokazal cev puške in ustrelil večkrat v zrak. Ta dokaz mojega čina je čudovito vplival. Strašna bojazen se je polastila pohlepne množice, ki je izginila med divjim krikom v nočni temi.

Drugi dan je prišel radi tožbe užaljenega soproga neki angleški stražarski uradnik na misijon. Tudi vsa tolpa mladih ljudi je prišla, in se vedla prav nedolžno in mirno. Jaz sem vladnemu uradniku razložil, kako so me ponoči poklicali, da bi branil ženo, katero so hoteli onečastiti in kako sem tudi v resnici njeno stanovanje obkoljeno našel od tukaj navzočih mladih ljudi in da so se šele pri pogledu na mojo puško odločili k odhodu. Že naprej sem se veselil, da dobim priložnost obrniti pazljivost policije na te strašne razmere. Priložnost je bila ugodna, tembolj, ker je tožil pogan. Ako reče vlada, katere se Kikuyu tako boje in katero tako časte, le eno besedo, tedaj so pri koncu vse razvade, ki povzročajo javno sramoto. Samo ena beseda od te strani, samo navadno grajanje in pogani bi je spoštovali kot prepoved! Toda moja nada se je varala. Častnik ni bil zadovoljen z navedenimi dokazi.

In zraven tega so obdolženci svojo nedolžnost tako natančno izkazali, kakor dejstvo, da je dvakrat dve štiri. Uradnik se je obotavljaj. Bo-li odpustil množico, ne da bi vsaj svojo nedopadljivost izrazil? Ali jim ne bi stem dovolil, kar ni hotel in ne smel, da namreč ponavljajo svoje grde običaje? K sreči je vprašal tožitelj obdolžence, kje so pustili njegovo obleko. „Tako, obleko so mu vzeli?“ zakliče uradnik. Ljudje, ki so se že veselili, da se bo tako srečno sodba iztekla, so se prestrašili in so hitro vrnili mali rop. Bili so odeljani na policijski urad. Glavni sokrivec mora plačati denarno kazen pet rupij in potem jih odpošljemo vstran. In vsi se vrnejo — tako sem si mislil — srečno domov, kjer lahko za tako ceno zopet začnejo kupčijo z novimi zmedami. Samo to sklenejo, da ne ukradejo več nobenega oblačila.

Ker so najvažnejše družinske razmere tako oškodovane in nimajo nobenega varstva, ne more biti prisrčno tudi razmerje med očetom in otrokom. Rojstvo otroka tudi v resnici ne prinese gospodarju istega veselja, ki ga čuti navadno oče. Mrzlo ga sprejme, njegove solze, njegov krik ne vzbudi v njem usmiljenja. In če začne nekaj pozneje brbljati, se ne smehlja pri teh prvih poizkusih. Zdelo bi se mu nespametno vzeti ga v naročje ali poljubiti; vse to je sploh običajem dežele tako tuje, da bi ga zasmehovali. Ko je otrok nekoliko odrasel, skrbi oče z enako malomarnostjo za njegovo odgojo. Če je nag ali oblečen, bolan ali zdrav, tukaj ali tam, ga malo skrbi. Materina stvar je to in ona, ki nima nič prostega časa, more le malo na malega paziti. In tako se potika mala, uboga stvarca po vseh potih brez nadzorstva in večkrat celo lačna. In če oče pri svojem kolovratenju kaj

dobrega zapleni, ne dobi otrok nič od tega. Možje imajo navado, da povabijo eden drugega na pojedine, toda žene so tu izključene — to je postava. Vse postave zamorcev imajo ta šebičen značaj. Več mož pusti torej kakega jutra žene in otroke doma in se umaknejo v goščavo. Vstran od vsakega človeškega bivališča si napravijo iz grmičevja kolibo in se zleknejo na mahovo ležišče. Tako preživijo po cel teden v samoti ter se pečajo le s tem, da tjavendan zasledujejo dim, ki se vzdiguje od pečenke, katera cvre na rešetki. Toliko se še tudi vsakemu zljubi, da si preskrbi velik lonec in da čez mero je. Žene in otroci že dobe tudi svoj mali delež, toda zraven njih ven ne smejo. One bi samo motile mir mož in posebno, kakor mi je neki mož priznal, zmanjšale njih delež pri jedi.

Žena in otrok ne pomenita torej za Kikuyunegra nič drugega, kakor bogastvo, sredstvo zaslužiti denar; vsa skrb obstoji v tem, da ostane otrok pri življenju, dokler dovolj doraste, da mu služi; deček, da pazi na ovce, deklica, da bi jo prodal. Potem spravi oče, ki je vse dolžnosti pozabil, svoje pravice s tem večjim poudarkom do veljave. Najde vedno nove in ne odstopi od njih vsej sramežljivosti in dostojnosti v sramoto. Otroci, kojih bodočnosti ne pozna, katere je malodušno zapustil, so zdaj predmet njegove najljubeznejše skrbi in često sramotnih podjetij. Zato naj služi sledeči zgled:

Za časa zadnje lakote, pred približno desetimi leti je neki oče zapodil svojo hčer. K sreči jo je sprejel neki dobrotnik, jo preskrbel, odgojil in jo končno omožil. Živela je mirno s svojim možem in bila je že mati dveh otrok, ko pride nekega dne star mož k soprogu in izjavi, da je oče njegove žene in zahteva ovce, ki mu pripadajo. Soprog, kateri je že dobrotnika deklice izplačal, noče seveda o teh zahtevah ničesar slišati.

Dogodek se predloži svetu starcev. Starci použijejo najprej nekoliko močne pijače, kar vedno store, preden se posvetujejo in spoznajo, da ni ena ovca preveliko, da bi si poplačali črnilo svojih zapiskov, pač pa sline, ki jih bodo pri govorjenju požirali. — Potem po nepretrganem praznem govorjenju o postanku zgodovine naroda Kikuyu določijo, da je tukaj navzoči starec oče dotične žene.

Njemu spadajo torej ovce. Tistemu jih naj da nekaj, ki je deklico odgojil; to je prav. In to je vse! Surovost očetovo, ki je svojo hčerko zavrgel, zamoščijo. Nikdo ne govori o tem. To bi se tudi reklo izgubljeni čas, kajti taka

preudarjanja spravijo komaj kdaj tehtnico pravice v deželi Kikuyu iz ravnotežja.

Če si dobiček očeta in oni otroka nasprotujeta, tedaj zmaga vedno očetov dobiček. Ako je že neobčutljiv za dušno srečo svoje hčerke pri sklenitvi zakona, je še tembolj malomaren glede zdravja in življenja svojega otroka, kakor hitro se mu obeta dobiček. Zamorci Kikuyu kaznujejo z velikimi kaznimi, kakor vemo, z udarci, poškodovanjem in umorom. Za en ud odrezanega prsta se plača 10 ovac, za dva uda 20, za tri ude 30. Videl sem ranjene otroke, katerih očetje so njih poškodbe zanemarjali in le na to mislili, da bi se rana poslabšala, da bi dobili potem večji znesek globe. Drugič je bil neki mladenič težko ranjen; njegova družina mu ni dosti stregla, tako da je umrl. Potem so prišli njegovi ljudje in zahtevali 100 ovac radi umora.

Tako zavržen in zaničevan otrok ne more biti torej ženi vir velike tolažbe in velika opora. Nasprotno ji mora biti dostikrat v največjo tugo, če njeno srce le malo čuti tako, kakor materino srce.

Ker so torej take razmere v družini v Kikuyu in je dan zaroke prvi dan bednega življenja, se ne smemo čuditi, da nevesta plaka!

Da, le plakaj! Imaš dovolj vzroka zato. In vendar nočeš poznati največje nesreče. Znaš, da bi lahko bila kristjanka, žena kristjana. — Mesto da daš življenje ubogim poganskim otrokom, ki so za zveličanje izgubljeni, bi bila lahko mati kristjanov, nebeških izvoljencev. Lahko bi se, potem ko si tukaj na zemlji okusila čisto veselje kristjanske hiše, večno veselila v naročju nebeške družine. In vendar odklanjaš krst!

Danes si videla še tri naše kristjane, ko so prišli iz kapelice, kako se jim je svetil na čelu žarek sreče. Videla si, kako so ponudili roko soprogam, ki so bile tako srečne, da so občutile to, kar se občuti v kristjanskem zakonu, da so okusile prvokrat ljubezensko sladkost. Videla si, kako so zrle k svojim možem, in sicer ne s plahim pogledom sužnje, ampak z mirnim zaupanjem ljubezni, kako so bile srečne, da se zaročijo za preveselo in upapolno bodočnost. — In ti, uboga poganska nevesta, jih obžaluješ! Medtem pa ko tvoj ženin ali bolje rečeno tvoj zmagalec z zadovoljnim in zmagoslavnim obrazom semtertja koraka, jočeš ti na samem v stanovanju, se udaš bolečini in odklanjaš edini pomoček.

Nočem razpravljati dalje o stvari, katere beda je tako očitvidno znana. Slaba slika bo zadostovala, da seže v čuteča srca. — Da, pomagali mi boste Vi krotiti to suženjstvo, ki morebiti ni tako surovo, kakor v starem veku, ki pa gotovo

ravnotako zasluži, da vzbudi našo pozornost in usmiljenje. Srečne matere, kristjanske žene, otroci, ki ste tako pred drugimi čislani, usmilite se teh, ki vzdihujejo v strašni nesreči domačega življenja brez Boga! Brezbožci v Evropi uživajo — če hočejo ali ne — nebeški blagoslov njihove nekdanje vere, pogani pa so živeli vedno izven vpliva kristjanskih resnic. Dajte nam nekaj od vašega imetja, od vašega denarja! Mi ga potrebujemo, da bi ustanavljali kristjanske družine. Podarite nam tudi vašo molitev! Ljubi Bog bo blagoslovil družine, ki pomagajo rodbinam zamorcev. Mogoče najdejo tako varstvo proti zlu, ki vedno bolj preti naši domačiji: proti nesreči poganke zakonske postave.

Mukabala maggi,

mala črna junakinja.

Pripoveduje neki Beli oče.

Večkrat se najdejo med našimi ljubimi črnici tudi otroci, ki so v kljub težavnemu življenju zelo požrtvovalni in junaško pogumni, samo da bi bili tako srečni in dobili pouk v krščanski veri. Tak požrtvovalen otrok je bila Mukabala maggi, katere življenjsko usodo hočemo tukaj nakratko pripovedovati.

Rojena je bila v vasi Kitapwenda v okraju Bungoro. Svojo mater je izgubila, ko je bila komaj sedem let stara. Njen oče Kayero, čeprav pogan, je bil vendar pošteno misleč človek, ki je živel po naravnem zakonu, kajti ni imel dveh žena. Tako je morala po materini smrti Mukabala voditi malo gospodinjstvo. To težavno, pa mirno življenje je naenkrat pretrgala ločitev. Nekega dne je bil šel oče v gozd dračja nabirat in deklica je pripravljala doma večerjo za njega in svoje male brate in sestre. Tu je naenkrat vdrla v kočo truma moških in pobrala, kar je bilo najti. Zgrabili so dekletce in odšli. Tako so jo vlekli več ur do neke bližnje vasi. Poglarvar jo je dal pridružiti drugim sužnjem, ki so bili v nekem kotu njegove hiše. Tam so jo privezali za kol, da ne bi ušla. Ubogo, nesrečno dekle je dolgo objokovalo svojega očeta in njegovo malo družino. Nikogar ni imelo, ki bi jo tolažil s prijazno besedo, le grožnje in udarci so udušili jok in posušili solze. Bila je že nekaj dni v tej ječi, ko zasliši znamenje za hitri beg. Kaj se je bilo zgodilo? Ropot in vpitje

in boben je klical na vojsko. Kabarega kralj, razjarjen na uporne podložnike, je hotel vojsko poslati nad nje, da bi jih podvrigel; tu je dal poglavar vasi takoj sklicati vse svoje ljudi in vpepeliti vse hiše, da bi kraljevi vojaki ne imeli nič več za ropanje.

Potem žene svoje sužnje zvezane pred seboj, kakor čredo živine, skoz gozdove, trnje in visoko travo; težavna pot. S krvavimi nogami, od lakote in utrujenosti zdelani, so se potikali nesrečneži dva dolga meseca okoli. Tu se je poglavar odločil prodati sužnje, da s kupom preživi sebe in svojce. Naša Mukabala je bila prodana nekemu Muziba za 4000 kavrisov; toda po nekaj dneh jo je ta spet prodal, in novi gospodar jo je peljal v svojo hišo v vasi Bwenga pri Uganza. Žalibog sprememba gospodarja ni nič pomagala v njenem žalostnem položaju. Njena bolehnost, namesto da bi mu zbudala sočutje, ga je še bolj jezila, in za nesrečnega otroka se je začinjalo prebridko in mučno življenje. Prisiljena je bila pripravljati svojemu gospodarju vsak dan živež in oskrbeti še vsa hišna opravila. Divjak ji niti dovolil ni redno jesti in noben dan ni minil brez trpinčenja. Tako grozovito je trpela tri leta, ne da bi bil gospod postal milejši. Slednjič se pa, sita takega življenja in trpinčenja, odloči za beg. Redno je obiskavala vaščane in se namenoma dlje časa mudila pri njih, radi tega, da je ne bi gospodar takoj pogršel pri njenem begu. Tako se je zgodilo, da se je seznanila z nekaterimi kristjani v vasi. Usmiljeni ljudje so se zavzeli za nesrečno dekle, tolažili so jo, pripovedovali so ji o Bogu in veri in so jo učili celo moliti. Mukabala maggi kaj takega ni bila nikdar slišala; njeno srce se je topilo, veselje ji je žarilo iz obraza, kajti iz celega srca je takoj ljubila dobrega Boga in njegovo vero; postala je vneta katehumena. Toda mlada sužnja se je prehitro vdala veselju. Gospodar je namreč izvedel za njene vsakdanje izhode in celo to, da se daje počevati v krščanski veri. To je bilo preveč za krutega pogana. Kaj! njegova sužnja naj bi molila! Ne, nikdar! In tako je revico še bolj trpinčil in neusmiljeni tiran je šel celo tako daleč, da je prisegel, usmrtiti jo, če še enkrat moli. Trdno odločena oprijeti se krščanske vere, si je upala pogumna deklica gospodarju odgovoriti: „Jaz bom molila, naj stane, kar hoče“. Nato si je podivjanec izmišljal v svoji nevkrotljivi jezi nove muke: privezal je svojo žrtev na štiri hlode nad ognjiščem, da bi jo zadušil, ko je spodaj kuril.

Trikrat jo je bil že vlekkel do nekega jezera, da bi jo umoril in truplo v vodo potopil, pa vse trikrat mu je zadržala božja volja; kajti v trenutku, ko je zavihtel nož, da

bi svojo žrtev zaklal, so prišli ljudje in so preprečili njegov namen. Od tedaj je Mukabala vedno čakala priložnosti za beg. Nekega večera, ko njenega gospodarja že nekaj časa ni

Katehumenka.

bilo doma, ni več omahovala. Zapustila je skrivoma hišo in bežala več ur med njivami, skozi gozdove in preko rek, nič drugega se boječ, kakor da jo dojde zasledovalec. Bila je črna noč in uboga begunka ni vedela več, kod naj gre.

Kar pade v globoko jamo, ki je bila izkopana za lov na mrjasce. Ta nezgoda pa je bila po božji previdnosti upravljena sreča in jo je rešila zasledovanja. Ko je namreč gospodar zapazil, da mu je sužnja zbežala, jo je takoj začel zasledovati. V tej dolgi, mrzli noči je bila deklica večkrat v nevarnosti, da postane plen divjih zveri.

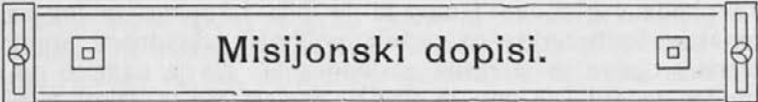
„Pa,“ je pripovedovala Mukabala maggi sama, „molila sem k Materi božji, katere svetinjo sem nosila na vratu in Ona me je rešila.“ Slednjič se ji je posrečilo drugi dan po mnogih naporih izkobacati se iz podzemeljske ječe in nadaljevati pot, ne da bi vedela kam. Božja previdnost ji je pripeljala nasproti krščansko ženo, ki je šla na misijon Nuarozari; ta se je toplo zavzela za ubogega otroka in ga peljala k misijonarjem z zagotovilom, da jo bodo gotovo odkupili, če enkrat slišijo o njeni nesreči; to se je tudi zgodilo. Že drugi dan je prišel njeni poganski gospodar na misijonišče in zahteval svojo sužnjo nazaj. Po dolgem pregovarjanju in ne brez visoke denarne vsote je končno vendar privolil dati svojo sužnjo. Veselje uboge deklice je bilo nepopisno, in je bilo še večje, ko jo je čez nekaj časa o. superior poslal k sestram v Villa Maria, kjer jo dalje poučujejo v veri in kjer je ljubljena svojih učiteljic.

Odkup.

Cena za odkup sužnja je zelo različna. Gre se za to, ali je otrok zdrav in čvrst ali ne. Da deklici dajo prostost, morajo misijonarji večkrat veliko plačati, to se pravi toliko, kolikor je ravno oče deklice dolžen njenemu ženinu in gospodarju, 20 ali 30 koz ali tudi več. Povprečno računamo 60 kron = 50 mark = 60 frankov za en odkup. — To je veliko za enega otroka, kajne? Pa če se več deklic ali dečkov, n. pr. cel razred ali cel penzionat združi, in vsak da nekaj učiteljici ali katehetu, potem je čisto lahko. Rada posreduje potem Družba sv. Petra Klaverja poročila ali fotografijo tega otroka.

Misijonski dopisi.

Polaganje temeljnega kamena saleške cerkve v Varmbadu.

Sestra Pavla, oblatinja svetega Franciška Saleškega, piše 1. vel. travna naši generalni voditeljici:

„Vsled Vašega mojsterskega priporočila se veseli tudi Varmbad, da bo imel kmalu cerkev. Radi različnih daril, ki so prišla od raznih krajev, lahko mislimo na polaganje temeljnega kamena, svečanost, katero smo morali že tolikokrat preložiti.

Bela nedelja tega leta je bila oni znameniti dan, ko je visoko častiti gospod prefekt položil kamen za saleško cerkev v Varmbadu, v nemško-južnozpadni Afriki. Svečanost se je vršila popoldne ob četrti uri v navzočnosti gospoda okrajnega opravitelja s soprogo, vseh častnikov, uradnikov, podčastnikov, moštva in seveda naših ljudij. Navzočnost visokih civilnih in vojaških oseb nas je presenetila, ker so vsi protestantje.

Za okras so nam služile samo papirnate girlande in vejice; majhni kamenčki so označili obris cerkve, ki bo, kakor kaže načrt, čisto lepa.

Z temeljnim kamenom so izginila vsa ta brezkončna vprašanja: „Zakaj ne dobimo mi nobene cerkve?“ „Kdaj dobimo tudi mi cerkev?“ Izginili so vsi dvomi, na veke se bodo pa slavila imena blagih duš, ki so pripomogle do zidanja cerkve, na veke se bodo pa slavili tudi boji, zvestoba ljudij, ki so v malo letih sprejeli našo sveto vero ter jo v burji sovraštva in ugovorov zvesto ohranili.

Posvečenja cerkve se vesele tudi beli katoličani, še celo protestantje hočejo biti potem v nedeljo pri službi božji in mogoče bo za to ali ono dušo pot v cerkev pot izpreobrnjenja, da se povrne nazaj v materino naročje naše svete Cerkve.

Ko bi se pač približal hitro čas posvečenja! Ko bi se kmalu eden altar več povzdignil v nemško-južnozpadni Afriki, kjer bi se Jezus dan za dnevom daroval in imel stalno bivališče! — Koliko blagoslova bi rosilo iz tega kraja na posameznike in družine! Duhovno opravilo, češčenje evharističnega Boga je pač glavno sredstvo za misijonarsko delovanje, za pokristjanjenje ljudij. Zalibog se je moglo to sedaj le nedostatno izvrševati in pospeševati.

Urnejše uresničenje teh prednosti je ravno še večinoma odvisno od nadaljnje darežljivosti božjih prijateljev v Evropi.

Darila, katera smo do sedaj prejeli, dovoljujejo sicer, da začnemo zidati, toda poplačati se ne more z njimi niti polovica stavbnih stroškov. Z notranjo opravilo še nismo začeli.

23. malega travna, na dan polaganja temeljnega kamena, je prejelo najmanj otrok prvokrat kruh življenja in sicer tudi iz rok visoko častitega gospoda prefekta. Po sveti maši je imel visoko častiti gospod govor in je podelil na to 27 odraslim in otrokom zakrament svete birmе. Po vaši podpori smo lahko dali mladini napraviti srajce in hlače in deklicam smo podelili bele bluze in rute za na glavo. Jopiče je podaril gospod prefekt. Mali Samuel je dobil par črevljev, prve v svojem življenju, ker zdaj lepo ministriira. Izvzemši nekoliko besed, katere malo preobrača, — n. pr. namesto „I. Baptista“ pravi včasih „I. Babst“ ali namesto „clamor meus“ i. t. d. „et clas veniat“ — streže prav zvesto. On in skoro vsi ti, ki so bili prvokrat obhajani, so sirote, ki poznajo komaj imena svojih staršev, dva izmed njih sta bila celo brez imena! Ubogi otroci, ni li res? Kaj bi še bilo z njimi, ako bi jih pustili usodi? Postali bi malopridneži!

To Vam nekoliko pojasni naše delovanje v ta namen, da nas podpirate. Goreče hočemo prositi ljubega Boga, da Vam podeli poguma in moči, da še prav dolgo delujete za afrikanke misijone.

D. Hoffmeier

Kratka misijonska poročila.

O. Hoffmeier. O. M. J., piše iz dežele Basuto: „Omenil sem shod kalvinistov. Ta se vrši vsako leto ob obilni udeležbi ministrov, učiteljev in vernikov, na katerem se poda izkaz o stanju, o napredku, škodah itd, ter se tudi sprejmo nasveti in načrti za prihodnje leto. Letošnji izkaz ima tele številke: 250 cerkev ali kapel, od katerih večina služi za šole; 238 šol pod 350 učitelji ali predikanti s 14.334 šolskimi otroki; 17 evropskih in 13 domačih pridigarjev z 180 pomočniki; 18.161 kristjanov (po 78 ih letih). Sprejeli so letos 2108 novincev, krstili 8849. Te številke res govoriijo za napredek kalvinizma, toda ta napredek se lahko imenuje

majhen, če se prevdari število pridigarjev, učiteljev, pomočnikov, cerkva in šol. Na vsako cerkev ali kapelo pridejo komaj 3–4 izpreobrnitve. Majhen je ta napredek kalvinistov, če se primerja z napredkom katoličanov, ki po 50 letnem obstanku v deželi Basuto štejejo skoro 10.000 kristjanov in imajo z 20 imi misijonarji in 20 imi cerkvami ali šolami čez 1000 letnih sprejemov in krstov. In ti sprejemi in krsti bi se podvojili, podeseterili, če bi imeli več misijonarjev in sredstev, da bi povsod zidali cerkve in šole, kjer nas hrepeneče želijo. Večji del dežele Basuto, namreč sever in jug in vse gorovje, ki znaša dve tretjini, je še brez katoliških misijonov. Kako

krasen delokrog za dušeljubne misijonarje in za krščansko ljubezen! Težko je kateri misijon bolj prikupljiv, ko ta v Basuto. Imenujejo ga južnoafriško Švico; podnebje je eno najbolj zdravih celega sveta. Dežela je vlažnejša in rodovitnejša nego ostali del Južne Afrike; divjih zverin ni in tudi druge nadloge, kuga itd. so neznane. Prebivalci so prosti, vsi naklonjeni krščanstvu, spadajo k najlepšim, najomikanejšim in najrazumnejšim divjakom cele Afrike. Angleška vlada ne dela nobenih težkoč misijonu. Ni torej veselje tu biti misijonar? Ali ne bi bilo tudi veselje in radost z molitvijo in darovi podpirati krščansko ljubezen, podpirati misijon, ki je pod tako ugodnimi pogoji in s tako gotovim upom na vseh?"

Poročila iz Ubanghi Chari.

O. Cotel piše 22. prosinca družbi sv. Petra Klaverja v Rim.

Naša materina hiša v Parizu nam je poslala veselo poročilo. Gotovo je bodete tudi Vi z enakim veseljem pozdravili, kakor so storili misijonarji iz Ubanghi Chari. Naša sodna oblast, ki je doslej segala le do 3°, se bo pomnožila do 10° in še dalje. To obsega obširen kos zemlje v ekvatorialni Afriki, kjer ni bilo dosedaj radi pomanjkanja oblasti mogoče nobeno delo blagovesti. Sedaj se pa nahaja ta kraj pod našim oblastvom in se ne bo mogel odtegniti marljivosti in požrtvovalnosti misijonarjev iz Ubanghi Chari. Gotovo ne bo vzbudilo Vaše pozornosti, če rečem, da hrepenijo vsi moji sobratje in udani sodelavci po najtežji in najubožnejši misijonski službi.

Brez odloga se bo ustanovila postojanka v Zgornjem Ubanghi z tam stanujočimi očeti in brati. S kakšnimi pripomočki, mi še sedaj

ni znano. Da bi le zdravstveno stanje vztrajalo in kristjani stanovitni bili. Božje delo bo napredovalo. Kot poslanci božji mi nismo bogati in tudi ne želimo biti; učili smo se z malem živeti in z neobhodno potrebnim bitu zadovoljni.

Misijon dežele Somali v Abesiniji. Kakor je znano, so zbežali kapucini s svojimi kristjanskimi Somali po silnem izgnanstvu od angleške vlade iz dežele Somali v apostolski vikariatju škofa Jaruso v abesinskem ozemlju. Njih položaj je še vedno ubožen.

„Mi moramo živeti,“ piše O. Štefan iz Curso 6. sušca generalni voditeljici družbe sv. Petra Klaverja v Rimu, via dell' Olmata 16, „in še ne moremo iz zemlje, ki se nam je v najem dala, ničesar pridelati. Nismo še umeščeni Včasih se pečemo na pripekajočih solčnih žarkih pod razcapanimi šotori, včasih si dovoli curkoma tekoči dež in nas ohladi bolj kakor potrebno. Po vsaki nevihti moramo cerkev iz šotora zopet postaviti ter sveta oblachila sušiti. Zadnjič sem moral ciborij, kateri se je med nevihto popolnoma skrivil, zopet zravnati; zaboji in oltar so strašno razmetani ter od kamenja in blata poškodovani.“

Iz Rima upamo na rešitev, na katero moremo malo čakati. Medtem se prazni naša mala blagajna z grozovito hitrostjo. Potem smo pozabljeni; komaj si upam rabiti to besedo! Iz Harara nimamo ničesar pričakovati. Msgr. Jarosu ni treba zavidati našega uboštva. Iz teh nekaj vrstic bodete Vi, častita gospa grofica, lahko spoznali, s kakšnim veseljem in zadoščenjem smo mi Vašo pošiljatev sprejeli. Vaš angel varuh Vas je resnično dobro navdihnil.“

Pomoč za Afriko.

Govor grofice M. Terezije Ledóchovske, generalne voditeljice Družbe sv. Petra Klaverja, za afriške misijone.

(Dalje.)

Da bi mu ga v še obilnejši meri kakor dozdej spravljalo, je nastalo pomožno delo, ki se imenuje po svojem patronu, sv. Petru Klaverju, Družba sv. Petra Klaverja. — Kako torej dosega ta Družba svoj namen?

Ne v prvi vrsti z večkrat nadležnim pobiranjem rednih prispevkov — ni nabiralno društvo, — pač pa z razglašanjem misijonov in njihovih potreb, z obujanjem interesa za nje. To je agitacijsko društvo, propaganda, vprid afriškim misijonom. Kako pa propagira? Glavno s tiskom. Tisk je vemoč novega veka! Družba izdaja dva mesečnika „Odmev iz Afrike“ in „Mala afriška knjižnica“. Izhajata dozdej v osmih jezikih, potujeta v približno 40.000 izvodih mesečno med civilizirani svet in pripovedujeta o trpljenju in veselju afriških misijonarjev. To sta njena nabiralnika in v resnici izvrstna. Ko je pozimi 1905—06 izbruhnila neznanska lakota v enem delu Afrike, je znal „Odmev“ tako globoko govoriti k srcem svojih bralcev, da je v teku treh mesecev došlo okroglo 74.000 K. — Vse prostovoljno poslan in ne nabran denar! In povsod potrka „Odmev“, pri bogatih kakor pri revnih in njegovega glasu ne presliši nihče. Še uboge, poljske rezerviste ve ganiti; tako sem nekoč dobila od enega takega, ki je šel na vojsko v Vzhodno Azijo, neposredno pred njegovim odhodom pismo s šestimi rublji z besedami: da je srečen, ker lahko še teh zadnjih šest rubljev pošlje svojim najrevnejšim bratom in sestram v Afriki. V Rusiji, Kavkazu, še v Charbinu šteje mali „Odmev“ bralcev, štejejo pa tudi afriški misijoni svojih dobrotnikov! Zato stori tudi tisti, ki ima ljubezen do misijonov, dobro, da najboljše delo, če pošlje enega takega malega sela več med svet. 1 K 50 h potnine gotovo ni preveč, če se ima zato delež na tisočih in stotisočih kron, ki po njem dohajajo misijonom. Toda s časopisi še pismena propaganda ni pri kraju. Družba svetega Petra Klaverja izdaja veliko število letakov zastonj, ki govorijo o misijonih, daje na svetlo za čisto nizko ceno brošure, male razprave! — Tiska sama v svoji lastni tiskarni v Maria Sorg pri Solnogradu knjige v zamorskih jezikih, ki naj služijo misijonom in misijonarjem. Dalje tudi ustmeno propagira. Prireja, kjer le more, misijonske shode in misijonska predavanja, misijonske veselice in gledališke igre. V svojih po-

družnicah ustanavlja afrikanse muzeje, in to ji da priložnost obiskovalcem pripovedovati o afriških misijonih. Kratkoterminalno ona rabi vsa sredstva, da vzbuja zanimanje za misijone in dobiva darove v denarju in potrebnih predmetih, da vzbuja misijonarje in bodri k potrebnim molitvi za misijone. Pri tem je Družbi sv. Petra Klaverja postranska reč, ali pošiljajo po njeni propagandi vzbujena srca darove njej ali pa naravnost misijonom. Glavna reč je, da raste s tem zanimanjem vsestranska pomoč!

Tako obsežna propaganda zahteva samoobsebi umevno dobro urejeno pomožno četo za izpeljavo. Prehajam s tem na tretjo točko svojega predavanja, na organizacijo Družbe sv. Petra Klaverja.

Klaverjeva Družba obstoji iz verskega zavoda in pobožnih oseb, zunanjih udov in pospeševalcev, ki podpirajo ude verskega zavoda sv. Petra Klaverja v njihovi delavnosti, in jih dopolnjujejo.

Po svoji posebni organizaciji se razlikuje Družba svetega Petra Klaverja od vseh drugih misijonskih družb, in ta organizacija je za delo misijonov odločno v prid. Družbe in komiteji lahko danes uspevajo — in jutri razpadejo; dobrotniki so lahko danes velikodušno razpoloženi — in jutri svoje darove naklonijo drugemu, njim bolj ugajajočemu namenu, lahko pride vojska ali kulturni boj nad deželo — in vsi, celo duhovniki, ki so se ukvarjali z delom razširjanja vere, imajo dovolj dela v lastni deželi. Kdo bi še potem skrbel za uboge zamorce v Afriki? Ni tako pri udih verskega zavoda, ki smatrajo podpiranje misijonov kot življenjski poklic. Naj pride, kar hoče, njihovo delo, njihovo mišljenje, njihovo teženje ostane vedno Afrika in se nadaljuje v njihovih naslednicah. Ne le za obstanek, ampak tudi za dobri red v razdeljevanju misijonske podpore daje Družba sv. Petra Klaverja (s svojim verskim zavodom kot podlago) najboljšo garancijo. Vsi afriški misijonarji potrebujejo z misijonskimi društvi vred podpore, eni več, drugi manj. V gotovih misijonih se da z malim vendar mnogo opraviti, n. pr. s škarkami ali peščico soli otroka odkupiti; v drugih misijonih pa se celo z mnogim denarjem doseže le malo. Posamezni pa ne more tako natanko poznati raznih potreb neštevilnih misijonskih postaj, in če naravnost v Afriko pošlje svoje darove, se večkrat zgodi, da posamezni, manj potrebni misijoni dobijo zelo mnogo, medtem ko drugi, ki se v strahu in skrbi borijo za svojo eksistenco, ostanejo brez vsega. Dalje zavisi večja ali manjša potreba misijonov tudi od tega, ali misijonske družbe v civiliziranih deželah lahko skrbijo za svoje

duhovne brate v misijonih ali ne. Prvi so umevno manj potrebni podpore ko druge družbe, ki si ne morejo same pomagati.

Družba sv. Petra Klaverja je v nepretrganem občevanju z vsemi misijonskimi družbami Afrike, česar udi kakega komiteja ali samo nabiralnega društva ne morejo storiti. Zve vse njihove potrebe. Ve kje je treba pomoči in kdaj. Ve tudi veliko boljše nego privatne osebe, katere misijonske družbe si same oskrbujejo denarnih sredstev in katere ne. Vsak mesec se denar razdeli pod natančnim upoštevanjem potreb in se naravnost razpošlje, in ob koncu leta se predloži zelo podroben izkaz o tem sveti kongregaciji propagande v Rimu, ki ga preizkuša in odobri. S tem dobi propaganda tudi natančen vpogled v deleže različnih misijonov, vpogled, ki ga pri mnogih misijonskih društvih nima.

Udje tega zavoda torej, sodalke sv. Petra Klaverja, se žrtvujejo za reševanje zamorskih duš. Sami ne gredo v Afriko v prepričanju, da je tu pomožno delo, pošiljanje potrebnih sredstev za izvrševanje apostolata ravnotako potrebno, kakor direktno misijonsko delovanje. Njihovo delo je največ intelektualno in obstoji v urejevanju, korespondiranju, računanju itd. Seveda so za ta poklic najbolj sposobne gospodične z višjo izobrazbo in vzgojo. V omejenem številu se porablja tudi manj šolana dekleta za opravljanje domačih del, za ekspediranje časopisov, za dela v stavski sobi, v špediciji itd. Vsekakor poklic sodalke Klaverjeve ne teži tako k fantaziji in čuvstvu kakor misijonske sestre; je pa tudi bogat na žrtvah in — me hočemo upati, — tudi bogat na zaslugah.

Ali je to kaj malega, s tihim delovanjem v uredniški sobi, pri pisalni mizi, v ekspediciji spravljati sredstva skupaj, da morejo duhovniki, misijonarji izvrševati svojo duhovno službo v Afriki?

Ali ni v gotovem pogledu celo večje delo, vzdrževati duhovnike v Afriki, ko pa sama, kot misijonska sestra, tja hiteti? Ali dobrotnike navduševati, ki potem nase vzamejo oskrb zamorskih seminaristov? Ali slednjič staviti in tiskati knjige, evangelije, katekizme, ki prinašajo celim rodovom v Afriki luč vere? . . .

Da bi le mnoge dobile ta apostolski poklic kot „pomozna misijonarka“ od Boga — in potem tudi božjemu klicu hitro in energično sledile! Bog daje včasi poklic samo v eni uri in potem ne več! Toda tudi take osebe naj pomagajo pri tem delu, ki se mu ne morejo izključno posvetiti.

Zato šteje Družba zunanje ude in pospeševalce in pospeševalke. Zunanji se posvetijo delu vkolikor jim dopuščajo stanovske dolžnosti ali pa se dajo čisto na razpolago Družbi za vodstvo filialk, za pomaganje v hišah zavoda itd.

(Dalje sledi.)

Duševne prednosti

za pospeševalce in dobrotnike Družbe sv. Petra Klaverja.

Deležni so:

1. vsega zaslužnja in vseh molitev misijonarjev v Afriki, katere podpira družba;

2. molitev izpreobrnjenih zamorcev in hvaležnosti mnogih zamorskih otrok, ki se krstijo v smrtni uri;

3. del in delovanja družbenikov v zavodu sv. Petra Klaverja;

4. molitev, ki jih opravlja zanje vsak dan družba;

5. svete maše, ki se daruje tretjo nedeljo vsakega meseca v njihov namen, sv. obhajila, ki ga darujejo ta dan vsi vodje zavoda zanje;

6. po smrti sv. maše, ki se služi tretji petek vsakega meseca za njihov dušni mir, in istotako sv. obhajila, ki ga darujejo vsi udje zavoda v ta namen;

7. svete maše, ki se daruje vsako leto meseca listopada za umrle podpornike in dobrotnike.

Popolni odpustek,

ki ga lahko dobijo udje Družbe sv. Petra Klaverja meseca svečana.

Dne 2. svečana, na praznik Marijinega češčenja.

Dne 24. svečana, na praznik sv. apostola Matija.

Pogoji: Vreden prejem zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, obiskanje cerkve in molitev po namenu sv. očeta za razširjanje sv. vere.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pisem in poročil le z natančnim podatkom virov.